

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2015 r. sygn. akt SDI 49/15

Teza: Podstawą prawną orzekania dyscyplinarnego radców prawnych jest blankietowy przepis ustawy tj. art. 64 ust. 1 u.r.p. oraz uzupełniający przepis zawarty w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego stanowiący załącznik do uchwały Nr 5 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r. Katalog kar stosowanych z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych wskazany został w art. 65 ust. 1 pkt 3-5 u.r.p. Przepisy warunkujące odpowiedzialność dyscyplinarną radcy prawnego mają charakter sankcjonującą – dyscyplinujący i w związku z tym nie wolno ich wyklądać rozszerzająco. Nie można także stosować analogii, która prowadziłaby do odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyn nierealizujący wprost znamion deliktu dyscyplinarnego.

„ Na wstępie rozważań warto przypomnieć, że podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego za czyny sprzeczne z zasadami etyki lub godnością zawodu są z jednej strony blankietowy przepis ustawowy, to jest art. 64 ust. 1 u.r.p., a z drugiej uzupełniający przepis zawarty w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 5 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r. Pojęcia występujące w przepisie ustawy i w przepisach zawartych w uchwale korporacyjnej mają wprawdzie charakter wybitnie ocenny, niemniej sam fakt obwarowania przewinienia dyscyplinarnego sankcjami wymienionymi w art. 65 ust. 1 pkt 3-5 u.r.p., porównywalnymi ze środkami reakcji karnej przewidzianymi w Kodeksie karnym, w pełni uprawnia do konstatacji, że przepisy warunkujące odpowiedzialność dyscyplinarną radcy prawnego, ustawowe i podustawowe, mają charakter represyjny i z tej racji nie wolno ich wyklądać rozszerzająco; zabronione jest również stosownie analogii, której wynik prowadziłby do odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego za czyn nie realizujący wprost znamion przewinienia dyscyplinarnego. Nie wytrzymuje zatem krytyki stanowisko odmienne, zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, według którego wykładnia rozszerzająca komentowanych przepisów jest dopuszczalna. Kolejnym krokiem na drodze do rozpoznania kasacji stało się zdefiniowanie w sposób zwięzły, a zarazem respektujący nakaz interpretacji ścieśniającej (o czym była mowa wyżej), poszczególnych zwrotów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy na obecnym etapie procedowania. I tak: "godność zawodu" radcy prawnego wiąże się z takim postępowaniem osoby wykonującej tę profesję, które nie prowadzi do poniżenia go w opinii społecznej oraz podważenia autorytetu i zaufania do tego zawodu; "dobre obyczaje" to powszechnie przyjęty, najczęściej utwierdzony tradycją, sposób postępowania w danych okolicznościach, właściwy dla danej grupy ludzi, w tym wypadku dla szeroko pojętego środowiska osób świadczących pomoc prawną; "narzucanie się" oznacza, rzecz jasna w kontekście informowania przez radcę prawnego o wykonywaniu zawodu, napraszanie się, nastroczenie się, naprzykrzanie się.”